

Uddannelsesprogram for hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin

Videreuddannelsesregion Øst

Dansk Selskab for Patientsikkerhed (PS!)

Uddannelsesprogrammet omfatter en H-blok bestående af en administrativ H-lægestilling ved PS! (1 år).

September 2023

Indhold

Uddannelsesprogram for hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin	1
Indhold.....	2
Indledning.....	4
Uddannelsens opbygning	4
Lærings- og kompetencevurderingsmetoder	4
Arbejde med relevante opgaver.....	5
Uddannelseslaege.dk	5
Portefølje	6
Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort.....	6
Uddannelsesvejledning	7
Vejleder	7
Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO).....	7
Godkendelse af kompetencer	8
Obligatoriske kurser og forskningstræning	8
Specialespecifikke kurser.....	8
Generelle kurser	8
Forskningstræning	8
Uddannelsesplan	9
De kliniske ansættelser.....	9
Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen	10
Uddannelseslaege.dk.....	10
Inspektorordningen	10
Postgraduat Klinisk Lektor (PKL).....	11
Uddannelsesrådet for samfundsmedicin	11
Links	12
Den uddannelsesansvarlige overlæges funktioner	13

Rammer for tildeling af vejleder.....	13
Vejlederens funktioner	13
Hovedvejlederen	13
Daglig klinisk vejleder	13
Rammer for uddannelsesvejledning.....	14
Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet.....	15
En generel beskrivelse af uddannelsesstedet	15
Uddannelsesstedets funktion og opgaver	15
De uddannelsessøgendes funktioner og opgaver	16
Uddannelsesstedets møder, undervisning og kurser.....	16
Afdelingens kernepensum.....	17
Forskning	17
Samarbejde.....	17
Bilag 3: Individuel uddannelsesplan	19
Bilag 4: Kompetenceplacering	20

Indledning

Uddannelsesprogrammet er en beskrivelse af det forløb, der er sammensat for at sikre opnåelse af de samfundsmedicinske kompetencer i det samfundsmedicinske hoveduddannelsesforløb, inkl. lærings- og kompetencevurderingsmetoder, vejledning, kurser og forskningstræning.

Som bilag til uddannelsesprogrammet skal hvert uddannelsessted udarbejde beskrivelser af uddannelsesstedet og uddannelsesvejledningen, og der skal udarbejdes en individuel uddannelsesplan for hver uddannelsessøgende.

Selve kompetencerne i den samfundsmedicinske hoveduddannelse er beskrevet i målbeskrivelsen (se fx www.sst.dk).

Sidst i uddannelsesprogrammet findes en liste med relevante links.

Uddannelsens opbygning

Den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse består (jf. målbeskrivelsen) af en kombination af samfundsmedicinske og kliniske ansættelser samt teoretiske og færdighedstrænende kurser (generelle kurser, forskningstræning, specialespecifikke kurser).

Den samfundsmedicinske hoveduddannelse omfatter ansættelse på minimum to samfundsmedicinske uddannelsessteder samt to eller tre kliniske ansættelser. Uddannelsesforløbene tilstræbes sammensat, således at den uddannelsessøgende får et så bredt kendskab til de samfundsmedicinske opgaver som muligt, herunder som minimum både socialmedicinske og administrative opgaver.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen, der kan findes på www.sst.dk.

Eksempel på hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin (i alt fire år):

1. samfundsmedicinske ansættelse	Kliniske ansættelser	2. samfundsmedicinske ansættelse	3. samfundsmedicinske ansættelse
12-18 mdr.	12-18 mdr.	6-12 mdr.	12 mdr.

Af bilag 4 fremgår sammensætningen af det specifikke uddannelsesforløb

Lærings- og kompetencevurderingsmetoder

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen. Der er tale om minimumskompetencer, hvilket betyder, at lægen skal have opnået samtlige kompetencer ved afslutningen af

uddannelsen. Det forventes således også, at uddannelseslægen udvikler kompetencer, der ligger ud over minimumskompetencerne.

For hver enkelt kompetence er der angivet anbefalede lærings- samt kompetencevurderingsmetoder. Ved vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer, skal den anvendte metode til kompetencevurdering kunne afgøre, om den uddannelsessøgende læge har eller ikke har erhvervet den pågældende kompetence. Kompetencevurdering foretages løbende i uddannelsesforløbet med henblik på dokumentation, evaluering og eventuel justering af uddannelsen undervejs (se henvisning til Sundhedsstyrelsens anbefalinger under 'Referencer'). DASAMS har udarbejdet kompetencekort, der er konkretiseringer af de enkelte kompetencer. Disse er tilgængelige på DASAMS' hjemmeside.

I den samfundsmedicinske introduktions- og hoveduddannelse anvendes kun to læringsstrategier:

- Arbejde med relevante opgaver
- Udarbejde portefølje inkl. uddannelsesplan og læringsdagbog

Den obligatoriske kompetencevurderingsmetode:

- Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort mhp. endelig godkendelse på uddannelseslaege.dk af hver af de otte kompetencer i hoveduddannelsen
- For H4 er 360 graders evalueringen obligatorisk

Nærmere beskrivelse af læringsmetoder og vejledning til opbygning af portefølje samt kompetencekort mm. findes på DASAMS' hjemmeside på [Speciallægeuddannelsen - DASAMS](#).

Det er karakteristisk for de lægelige opgaver i samfundsmedicin, at læring ikke altid er en lineær læringsproces, hvor det ene "håndgreb" er en forudsætning for, at det næste "håndgreb" kan læres. På den måde kan man beskrive læringen som cirkulær, hvor uddannelseslægen springer på et sted i cirklen, og efterhånden får en forståelse af de mange elementer cirklen er bygget op af. Dette forhold betyder, at det ikke giver mening detaljeret at angive i hvilken rækkefølge kompetencerne erhverves. Derimod kan der – på baggrund af den konkrete fordeling af kompetencerne i den enkelte blok - i den uddannelsessøgendes uddannelsesplan angives en forventet ansættelse (typisk 1. eller 2. samfundsmedicinske ansættelse eller klinisk ansættelse) samt et forventet tidsrum i en given ansættelse, inden for hvilken en kompetence forventes opnået.

Arbejde med relevante opgaver

Erhvervelse af de enkelte kompetencer foregår ved at den uddannelsessøgende arbejder med relevante opgaver under vejledning. I starten af en ansættelse følges den uddannelsessøgende tæt, men i løbet af ansættelsesperioden foregår arbejdet mere og mere selvstændigt i takt med det stigende kompetenceniveau. De opgaver, som hoveduddannelseslægen arbejder med stiger i sværhedsgrad fra ukomplicerede og typiske for den pågældende afdeling til komplicerede og atypiske.

Uddannelseslaege.dk

En forudsætning for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i samfundsmedicin efter afsluttet hoveduddannelse er indsendelse af udfyldt elektronisk på Uddannelseslaege.dk. Alle uddannelsessøgende i hoveduddannelse oprettes automatisk af Videreuddannelsessekretariatet i Uddannelseslaege.dk.

Kompetencer underskrives af vejlederen (evt. den uddannelsesansvarlige overlæge) i den afdeling, hvor den pågældende kompetence er opnået hhv. af kursusleder, for så vidt det drejer sig om kompetencer opnået ved kursus. Attestation for at det enkelte uddannelseselement er tidsmæssigt gennemført gives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

På Uddannelseslaege.dk kan den uddannelsessøgende finde en oversigt over eget forløb, sende kompetencer til godkendelse, skrive notater, se en oversigt over kurserne i uddannelsesforløbet, uploade egne filer (fx kursusbeviser og uddannelsesplan og endelig indsende ansøgning om speciallægeanerkendelse til Sundhedsstyrelsen. Tilsvarende kan UAO på Uddannelseslaege.dk godkende kompetencer og se de uddannelsessøgendes forløb m.m.

Portefølje

Formålet med udarbejdelse af en portefølje er, at den uddannelsessøgende til stadighed forholder sig reflektivt til sin egen uddannelse og samtidig løbende dokumenterer denne.

Derudover er den et hjælperedskab, der gør det muligt for den uddannelsessøgende undervejs i sit uddannelsesforløb at få arkiveret alle de dokumenter, der skal bruges til den afsluttende ansøgning om speciallægeanerkendelse.

Porteføljen for den samfundsmedicinske speciallægeuddannelses anbefales at bestå af følgende elementer:

- Karriereplan (udbygges fortløbende gennem hele speciallægeuddannelsen)
- Uddannelsesplan (en ny uddannelsesplan for hver ansættelse) NB! Denne del af porteføljen er obligatorisk
- Kopi af udfyldte samtaleskemaer (introduktionssamtale, justerings samtaler og slutevaluerings samtale)
- Læringsdagbog
- CV

Dokumenter fra porteføljen kan uploades elektronisk på Uddannelseslaege.dk.

Dokumenter, der uploades på Uddannelseslaege.dk må ikke indeholde personhenførbare oplysninger frasat oplysninger vedr. uddannelseslægen selv.

Dokumenter, der uploades andre steder end i den private mappe, kan ses af alle dem, der er tildelt adgang til uddannelseslaege.dk (UAO og vejledere) på alle de afdelinger, som lægen er, har været eller vides at skulle ansættes på.

Nærmere beskrivelse af opbygning af portefølje mm. findes på DASAMS' hjemmeside (se Links).

Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort

Dette er en aftalt vejledersamtale, hvor der med udgangspunkt i de af DASAMS udarbejdede kompetencekort (se links) gives feedback på de delkompetencer, der er erhvervet siden sidste samtale. Ved hjælp af kompetencekortene samt refleksionsark bliver det muligt at vurdere, om den uddannelsessøgende læge på et tilstrækkeligt højt niveau har eller ikke har erhvervet alle de delkompetencer, der er nødvendige for en godkendelse af hver konkretisering og i sidste ende den endelige samlede kompetence-godkendelse på

Uddannelseslaege.dk. Det forventes at den uddannelsessøgende i god tid inden vejledermøde fremsender begrundelse for, hvorfor man har opnået delkompetencer (fx i form af refleksionsarket).

Der findes på [Målbeskrivelse - DASAMS](#) ark til udfyldelse i forbindelse med hhv. introduktionssamtale, justeringssamtale og slutevalueringssamtale.

Den uddannelsessøgende læge får i forbindelse med den strukturerede vejledersamtale mulighed for, med udgangspunkt i refleksionsark, portefølje, at fremlægge sine egne overvejelser/refleksioner over opgavehåndteringen, herunder egen rolle og indsats, hvilket bidrager til læringen.

Uddannelsesvejledning

Under ansættelser i I- eller H-stillinger skal der gives konkret, individuel uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Vejledningen gives af den person, der af den uddannelsesansvarlige overlæge er udpeget til vejleder. Uddannelsesvejledningen foregår på de enkelte uddannelsessteder. Vejledersamtaler forventes at finde sted hver 3. måned samt efter behov.

Vejleder

En vigtig del af speciallægeuddannelsen er den uddannelsessøgendes mulighed for vejledning, refleksion og sparring undervejs. Derfor skal alle uddannelsessøgende tildeles en vejleder. Som udgangspunkt kan læger på et højere uddannelsesniveau end den uddannelsessøgende udpeges til vejleder.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i henhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen, har vejlederen pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgendes problem. Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende og vejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige overlæge jf. Sundhedsstyrelsens Vejledning om Kompetencevurdering (se 'Links').

Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO)

Den uddannelsesansvarlige overlæges opgaver er ikke præciseret eller afgrænset i bekendtgørelser eller lignende. Nedenstående skal alene ses som anbefalinger til både uddannelsessøgende, afdelingsledelser og de uddannelsesansvarlige overlæger:

- Fordele uddannelsesopgaver
- Sikre at uddannelse og arbejdstilrettelæggelse sammentænkes
- Udarbejde og revidere introduktionsmateriale og uddannelsesprogrammer og sikre, at den uddannelsessøgende modtager det
- Udvælge vejledere og tildele den uddannelsessøgende en vejleder
- Sikre at de formaliserede uddannelsesplaner udarbejdes og at uddannelsessamtaler gennemføres
- Attestere gennemførte uddannelseselementer
- Rådgive om videreuddannelse og karriereplanlægning
- Inspirere til relevante videnskabelige aktiviteter

- Udvikle og kvalitetssikre iværksatte uddannelsesfunktioner
- Sikre og udføre evaluering af afdelingens uddannelse af uddannelsessøgende, og at der følges op på disse evalueringer.

Godkendelse af kompetencer

Så vidt muligt skal kompetencerne i målbeskrivelsen godkendes af en speciallæge i samfundsmedicin. Man kan godkende kompetencer, hvis man er på et højere uddannelsesniveau og er udpeget af UAO.

Er der kompetencer, der ikke kan opnås på ansættelsesstedet, og som ikke kan opnås i forbindelse med andre dele af hoveduddannelsesforløbet, skal der (så vidt muligt inden for de første tre måneder af opholdet) træffes aftale med andre ansættelsessteder om fokuseret ophold, så kompetencerne kan opnås dér.

Det er op til den uddannelsessøgende, vejlederen og UAO i fællesskab at lægge en plan, hvis et uddannelsesforløb ikke forløber hensigtsmæssigt. Hvis der ikke kan rettes op på uddannelsesforløbet, skal Sekretariatet for lægelig videreuddannelse kontaktes mhp. rådgivning.

Obligatoriske kurser og forskningstræning

Specialespecifikke kurser

I løbet af hoveduddannelsen skal den uddannelsessøgende gennemgå 10 specialespecifikke kurser (30 dage á syv timer). De specialespecifikke kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Ansvarlig for kurserne er hovedkursusleder for DASAMS. Annoncering og nærmere beskrivelse af de enkelte kurser og læringsmål findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og på DASAMS' hjemmeside.

Generelle kurser

I hoveduddannelsen gennemføres tre kurser i samarbejde, organisation og ledelse (SOL I-III). De generelle kurser udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt af Videreuddannelsessekretariatet samt af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om tilmelding. For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats hjemmeside og Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Derudover må det individuelt aftales med vejlederen, hvad der er muligheder og interesse for fx kurser i patientsikkerhed, forvaltningsret, offentlighedslov eller projektarbejde.

Forskningstræning

Forskningstræning gennemføres i hoveduddannelsen – så vidt muligt i 1. samfundsmedicinske ansættelse. En nærmere beskrivelse findes på Videreuddannelsessekretariats hjemmeside samt på DASAMS' hjemmeside. Forskningstræningen dokumenteres i uddannelseslaege.dk.

Der er tre forskningstræningsmoduler: Forskningstræningsmodul 1 afholdes af Videreuddannelsesregion Øst: [Hoveduddannelsen - Forskningstræning \(laegeuddannelsen.dk\)](http://Hoveduddannelsen - Forskningstræning (laegeuddannelsen.dk)). Da forskningstræningen helst skal gennemføres i 1. samfundsmedicinske ansættelse, anbefales det, at uddannelseslægen tilmelder sig forskningstræningsmodul 1 hurtigst muligt i H-forløbet. Forskningstræningsmodul 2 og 3 er specialespecifikke forskningstræningsmoduler, som gennemføres i samarbejde med arbejdsmedicin. Det tilstræbes, at forskningstræningsmodul 2 og 3 afholdes én gang årligt. Kurserne annonceres på DASAMS hjemmeside.

Uddannelsesplan

Den uddannelsessøgende skal med udgangspunkt i uddannelsesprogrammet og sammen med vejlederen udarbejde en individuel uddannelsesplan, hvor de konkrete arbejdsopgavers sammenhæng med målbeskrivelsen gøres klart.

Uddannelsesplanen kan løbende justeres efter behov.

De kliniske ansættelser

Den kliniske del af hoveduddannelsen tilstræbes tilrettelagt individuelt med hensyntagen til den uddannelsessøgendes ønsker og interesser. Generelt gælder, at kun kliniske ansættelsessteder, som kan bidrage til, at kompetencen 'H8 Kliniker' opnås, bør godkendes som uddannelsessted. Den endelige placering af kliniske ansættelser afgøres af Videreuddannelsesregion Øst evt. i samråd med specialets postgraduate kliniske lektor (PKL).

De enkelte kliniske ansættelser skal være af mindst seks måneders varighed, og kan som udgangspunkt foregå på sygehusafdelinger med patientkontakt (somatiske eller psykiatriske) eller i almen praksis.

De kliniske kompetencer anbefales opnået ved ansættelse inden for hovedområderne: medicin, kirurgi, almen medicin og psykiatri. Det bør tilstræbes, at uddannelseslægen, inklusiv sin kliniske basisuddannelse (KBU), ender med at have haft ansættelse inden for mindst tre af disse hovedområder af hensyn til bredden i den kliniske uddannelse. Det bør desuden tilstræbes, at de afdelinger, der indgår i uddannelsesforløbene, har et bredt udsnit af patienttyper.

Formålet med den kliniske uddannelse er at udvikle den uddannelsessøgende læges generelle kliniske færdigheder til et niveau, der ligger væsentligt over den kliniske basisuddannelse, således at lægen får et bredt kendskab til den kliniske referenceramme, herunder sundhedsvæsenets organisering, som grundlag for det fremtidige samfundsmedicinske virke. I de kliniske ansættelser forventes den uddannelsessøgendes kliniske arbejde derfor som minimum at foregå på niveau med læger i introduktionsstilling i de pågældende specialer eller læger i hoveduddannelse inden for almen medicin, når disse er i deres sideuddannelse.

Desuden bør den kliniske ansættelse så vidt muligt give mulighed for at sætte arbejdet på den kliniske afdeling i samfundsmedicinsk perspektiv, fx ved inddragelse i afdelingens administration, samarbejde med andre dele af sundhedsvæsenet, ledelse eller planlægning.

Der vil blive udarbejdet et generisk uddannelsesprogram for de kliniske ansættelser. Uddannelsesplanen for det kliniske ophold skal udarbejdes af den uddannelsessøgende sammen med den lokale vejleder i den kliniske

afdeling. Lokal tilpasning af uddannelsesprogram samt uddannelsesplan kan evt. udarbejdes i samråd med PKL, UAO fra den første samfundsmedicinske ansættelse samt uddannelsesrådet.

Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen

Det Nationale og de Regionale Råd for lægers Videreuddannelse skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse. Til løsning af denne opgave anvender Det regionale Råd de uddannelsessøgendes evaluering af afdelingerne samt inspektorrapporter ligesom man drøfter uddannelsesmæssige spørgsmål med repræsentanter fra specialet i de regionale specialespecifikke uddannelsesråd, hvor specialets postgraduate kliniske lektor (PKL) er formand og de uddannelsesansvarlige overlæger samt en uddannelsessøgende er medlemmer.

Uddannelseslaege.dk

Uddannelseslaege.dk er det site, hvor de uddannelsessøgende skal evaluere deres uddannelsesforløb. Læger i H-forløb tilmeldes automatisk.

Ved afslutning af hvert delforløb skal den uddannelsessøgende besvare spørgsmål om uddannelsesprogrammet, gennemførelse af uddannelsesplan og uddannelsesstedet og dets læringsrammer. Den uddannelsessøgende modtager log-in via mail fra Videreuddannelsessekretariatet.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse offentliggør de uddannelsessøgendes evalueringer af uddannelsesstederne. Alle kan tilgå (anonymiserede) resultater af evalueringerne via www.evaluer.dk med angivelse af et gennemsnit af alle evalueringer på det givne uddannelsessted. UAO, Videreuddannelsessekretariatet samt PKL har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstederne. Det forventes at afdelingerne løbende anvender disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

Inspektorordningen

Inspektorordningen har til formål at bidrage til kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den lægelige videreuddannelse på uddannelsesafdelingerne på landets sygehuse. Afdelinger skal besøges minimum hvert fjerde år, hvis ikke særlige forhold gør sig gældende.

Oplever den uddannelsessøgende et utilfredsstillende uddannelsesforløb kan man søge om at få afdelingen vurderet ved et inspektorbesøg. Anmodningen skal rettes til Sundhedsstyrelsen.

I praksis fungerer ordningen ved, at to inspektorer aflægger et besøg på en uddannelsesafdeling. Forud for besøget udfærdiger afdelingen en selvevalueringsrapport med en analyse af uddannelsesfunktionen og miljøet på afdelingen. På baggrund af rapporten gennemfører inspektorerne kvalitative interview med relevante personalegrupper. Inspektorerne analyserer samtidig afdelingens rutiner og procedurer, der er relevante for afdelingens uddannelsesfunktion og miljø og udarbejder en inspektorrapport. Rapporten inkl. aftale med indsatsområder forelægges afdelingen til godkendelse og underskrift. Aftalen skal omfatte løsningsforslag til udvikling og forbedring af uddannelsesfunktion og miljø og indeholder en handlingsplan og tidshorisont. Ved

opfølgende besøg revurderes afdelingen med fokus på indsatsområderne. Efter et inspektorbesøg offentliggøres en rapport fra inspektorernes besøg.

Inspektorerne er typisk speciallæger og uddannelsessøgende fra specialet, der via de videnskabelige selskaber kan deltage i inspektorordningen.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal løbende og i samarbejde med afdelingens UAO, specialets PKL og uddannelsesrådet vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne.

Postgraduat Klinisk Lektor (PKL)

PKL har som opgave at sikre rådgivning i forbindelse med uddannelsesplanlægning og regional kursusaktivitet, ligesom PKL har en rådgivende funktion, når eventuelle problematiske uddannelsesforløb skal tackles. PKL er formand for det regionale uddannelsesråd for samfundsmedicin.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin under det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse drøfter spørgsmål om kvaliteten af videreuddannelsen på de uddannelsessteder, der indgår i den samfundsmedicinske uddannelse i regionen. Uddannelsesrådet består af de uddannelsesansvarlige overlæger i specialet i regionen, en uddannelsessøgende i specialet (udpeget af DASAMS), en yngre læge i specialet (udpeget af Yngre Læger) samt specialets lokale PKL. En medarbejder fra Videreuddannelsessekretariatet varetager sekretariatsfunktionen.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin i Videreuddannelsesregion Øst holder møde minimum to gange årligt.

Links

Dansk Selskab for Samfundsmedicin (DASAMS): [Forside - DASAMS - DASAMS](#)

DASAMS's materiale om speciallægeuddannelsen: [Speciallægeuddannelsen - DASAMS](#)

Her findes bl.a.

- Målbeskrivelse
- Beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsmetoder
- Skabelon til introduktionssamtale
- Skabelon til justeringssamtale
- Skabelon til slutevalueringssamtale
- Kompetencekort til introduktionsuddannelsen
- Kompetencekort til hoveduddannelsen
- Kursusmål for specialespecifikke kurser
- Kursusmål for forskningstræning
- Vejledning til 360-graders evaluering af H4 Teamleder
- Vejledning til opbygning af portefølje

Den regionale lægelige videreuddannelse inkl. oversigt over PKL:

www.laegeuddannelsen.dk

Sundhedsstyrelsens beskrivelse af kompetencevurdering:

[Vejledning om kompetencevurdering i den lægelige videreuddannelse \(retsinformation.dk\)](#)

Lægeforeningens karriererådgivning:

[Få en karrieresamtale | læger.dk \(laeger.dk\)](#)

Overblik over den lægelige videreuddannelse og evaluering af uddannelseselementer i speciallægeuddannelsen (www.uddannelseslaege.dk)

Den uddannelsesansvarlige overlæges funktioner

Den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO) er sammen med afdelingsledelsen ansvarlig for Dansk Selskab for Patientsikkerheds videreuddannelse af uddannelsessøgende læger. UAO har ansvaret for, at der udarbejdes et uddannelsesprogram i forbindelse med ansættelse, at disse justeres efter behov, og at de efterleves.

Herudover skal UAO sikre, at samtlige uddannelsessøgende læger får tildelt en hovedvejleder samt mindst en daglig klinisk vejleder i PS!. UAO opretter hovedvejlederen i Uddannelseslaege.dk. UAO er sammen med hovedvejlederen ansvarlig for, at introduktions-, justerings- og slutevalueringssamtalerne gennemføres og skal sammen med afdelingsledelsen sikre grundlaget for uddannelsesplanens gennemførelse. UAO sikrer samarbejdet mellem de daglige kliniske vejledere og hovedvejlederen.

UAO sikrer at alle uddannelseslæger tilbydes en introduktionssamtale med UAO hvor der drøftes overordnet uddannelsesmål og muligheder, samt en afsluttende samtale med UAO hvor der drøftes den oplevede kvalitet af uddannelse på afdelingen. Ved afslutning på uddannelsesforløbet skal UAO godkende tidsmæssig attestations i Uddannelseslaege.dk.

Rammer for tildeling af vejleder

Afdelingsledelsen er i samråd med UAO ansvarlig for at uddannelsessøgende læger tildeles vejledere. Tildeling af hovedvejleder finder sted inden ansættelsens påbegyndelse og det tilstræbes, at hovedvejleder er speciallæge i samfundsmedicin. Hvis hovedvejlederen ikke har et opdateret vejlederkursus, tilmeldes vedkommende kurset. UAO er som udgangspunkt ikke selv hovedvejleder. I tilfældet af ophold hos PS! vil hovedvejlederen være ansat hos Afdeling for Socialmedicin, mens de daglige kliniske vejledere er ansat hos PS!.

Vejlederens funktioner

Hovedvejlederen

Hovedvejlederen sikrer at der afholdes introduktionssamtale, midtvejsamtale og slutevalueringssamtale i samarbejde med den daglige kliniske vejleder. Hovedvejlederen sikrer at den individuelle uddannelsesplan samt skemaer fra introduktions-, justerings-, og slutevalueringssamtaler gemmes i uddannelseslaege.dk (se flowchart for arbejdsgang). Hovedvejlederen sikrer godkendelse af kompetencer i uddannelseslaege.dk.

Daglig klinisk vejleder

Udover den daglige vejledning, holdes der justeringssamtaler med uddannelseslægen mindst hver 2. måned mhp. sikring af progression og kompetenceopnåelse. Der holdes løbende kontakt med hovedvejlederen, især ifm. med kompetencevurderinger. Hovedvejlederen sikrer i så fald, at kravene, jf. kompetencekort, er opfyldt.

Rammer for uddannelsesvejledning

Indenfor de første fire uger af ansættelsen udarbejder uddannelseslægen sin individuelle uddannelsesplan. Planen, der sammen med kompetencekortene, danner grundlag for uddannelsessamtalerne, justeres løbende. Alle uddannelseslæger skal løbende opdatere deres porteføljer. Porteføljen består af uddannelsesplanen, læringsdagbogen, den faglige profil, karriereplanen og CV.

Såvel den uddannelsessøgende læge som vejledere er forpligtede til at orientere UAO, hvis de ikke finder forløbet tilfredsstillende eller er usikre på formelle krav til uddannelsesforløbet.

Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet

Dansk Selskab for Patientsikkerhed (PS!)

En generel beskrivelse af uddannelsesstedet

Dansk Selskab for Patientsikkerhed (PS!) er en almennyttig forening, som blev sat i verden i 2001 for at fremme patientsikkerheden i det danske sundhedsvæsen. PS! er stiftet af fremtrædende aktører i det danske sundhedsvæsen, blandt andet Lægeforeningen, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Dansk Sygeplejeråd og Danske Patienter. Det er disse organisationer, der står bag PS!, og som gennem Selskabets virke understøtter arbejdet med at fremme patientsikkerheden i Danmark.

PS! arbejder for at forbedre patientsikkerheden i det samlede sundhedsvæsen. Borgere og patienter skal opleve tryghed, effektivitet og sammenhæng – hele tiden og for alle.

PS! udvikler, samskaber og faciliterer bæredygtige og skalerbare resultater, der fremmer patientsikkerheden.

PS! opbygger kultur, kapacitet og kompetencer til at forandre og forbedre med henblik på at skabe resultater. Selskabet er høringsberettiget part i sager vedrørende patientsikkerhed og kvalitetsudvikling og deltager i en række nationale udvalg mv.

Der er ca. 25 medarbejdere heraf flere med sundhedsfaglige baggrund som hhv. læge, sygeplejerske og kandidat i folkesundhed. Selskabets medarbejdere besidder høj kompetence indenfor patientsikkerhedsområdet og forbedringsmetoder. Selskabet har tilknyttet et antal eksterne konsulenter.

Selskabet er stiftet i 2001 og har tidligere haft fire læger i introduktionsstilling i samfundsmedicin, heraf er to i dag speciallæger i samfundsmedicin.

Uddannelsesstedets funktion og opgaver

Hvad angår selskabets rolle og opgaver er det PS! særlige styrke, at sundhedsvæsenets primære aktører står bag Selskabet og arbejder for at styrke patientsikkerheden i Danmark.

I rollen som *katalysator* går PS! foran med en konstruktiv, ambitiøs og innovativ tilgang til arbejdet med at styrke patientsikkerheden i det samlede sundhedsvæsen og tilgrænsende sektorer. Som katalysator for patientsikkerhed er det Selskabets rolle at opbygge vilje til at udfordre eksisterende systemer med målet om at skabe en varig proaktiv patientsikkerhedskultur. I katalysatorrollen søger Selskabet hele tiden efter muligheder og løsninger, der kan introduceres og gennemføres med god timing og aktualitet i forhold til sundhedsvæsenets virkelighed.

Selskabets vision og mission indfries, når alle sundhedsvæsenets aktører på alle niveauer, fra frontlinje til ledelse, dagligt arbejder og samarbejder for et patientsikkert sundhedsvæsen. Derfor skaber og leder

Selskabet, som *integrator*, netværk mellem aktører i sundhedsvæsenet for at sikre og fastholde fokus på patientsikkerhed både dagligt og strategisk. Selskabet skaber og leder også netværk mellem interesseorganisationer, eksperter, borgere og patienter, der kan bidrage til at fremme patientsikkerheden i Danmark på tværs.

I rollen som *implementator* fungerer PS!, som projektleder på konkrete forbedringsprojekter, hvor forbedringsvidenskab skal læres, udbredes og anvendes i nye sammenhænge eller for første gang.

Selskabet arbejder som *facilitator* for og sammen med samarbejdspartnere.

Rollerne som katalysator, integrator og implementator skal understøttes af PS! rolle som nationalt videnscenter og knudepunkt for viden om og kompetence i patientsikkerhed og forbedringsmetoder, herunder særligt viden om Forbedringsmodellen, anvendelse af tidstro data i forbedringsarbejde, fastholdelse og skalering af bæredygtige resultater. Rollen som videnshaver betyder, at PS! selv har viden, eller ved hvor den kan findes gennem netværk og samarbejde nationalt og internationalt, herunder med forskningsmiljøer.

Der kan henvises til www.patientsikkerhed.dk for en uddybende beskrivelse af Selskabet.

De uddannelsessøgendes funktioner og opgaver

Den uddannelsessøgende læge kan - afhængig af interesser, tidligere arbejds erfaring og selskabets behov – forvente at skulle varetage opgaver indenfor flere af følgende områder:

- H1: Administrative sagsbehandler (udarbejdelse af hørings svar, litteratursøgninger, notater, rapporter og lignende).
- H3: Mødeleder: Planlægning og deltagelse i mødeforløb (møderækker, indkaldelse, dagsorden, mødeledelse, referat mv.), evt. egentlig projektledelse.
- H5: Underviser og vejleder (fx oplæg på onsdagsmøder, faglig fredag samt eksternt på konferencer, seminarer mv. og intern vejledning af kolleger). Planlægge og deltage i gennemførelsen af undervisningsforløb, konferenceworkshop (opstil formål, mål, indhold, evaluering).
- H6: Organisationsudvikler (internt i form af fx afholdelse af tema-møder, bidrag til redaktionsgruppe mv. og eksternt i forhold til deltagelse i forbedringsprojekter i sundhedsvæsenet, udarbejdelse af fondsansøgninger i samarbejde med kolleger).
- H7: Sundhedsplanlægger (fx i form af strategiske oplæg om nationale indsatsområder vedr. kvalitet og patientsikkerhed).

Uddannelsesstedets møder, undervisning og kurser

Der afholdes dagligt et kort virtuelt tavlemøde med gennemgang af medarbejdernes væsentligste aktiviteter for dagen og sparring vedrørende aktuelle sager. Ved mødet deltager alle medarbejdere som er på arbejde, og uddannelsessøgende læger har mulighed for at medbringe sager til mødet med henblik på sparring.

Der er udbredt tradition for sparring mellem kolleger i PS! og ud over den daglige, formaliserede sparring i tilslutning til tavlemødet er der altid mulighed for at drøfte sager, tvivlsspørgsmål mv. med kollegerne.

Der afholdes et ugentligt selskabsmøde, hvor relevante nyheder/emner drøftes, og medarbejderne informerer om sager af almen interesse for kollegerne. På skift informerer medarbejderne om status på de enkelte projekter og fagområder. Den uddannelsessøgende forventes at deltage aktivt heri, herunder ved fremlæggelse af egne emner.

To gang årligt afholdes konferencer med deltagelse af op til 650 deltagere, indenfor de områder, selskabet arbejder med. Den uddannelsessøgende deltager i konferencerne på lige fod med PS! øvrige medarbejdere, som er ansvarlige for planlægning af afholdelse af sessioner og netværksaktiviteter.

Der ydes tjenestefrihed til deltagelse i de generelle og specialespecifikke kurser i samfundsmedicin, samt forskningstræningskurserne og udfærdigelsen af forskningstræningsopgaven. Herudover vil der være mulighed for i uddannelsesøjemed at deltage i andre samfundsmedicinske eller opgavemæssigt relevante konferencer, kurser mv. Kursusønsker kan drøftes med vejleder, beslutning træffes af ledelse i PS!

De uddannelsessøgende samarbejdspartnere er kollegaer, faggrupper og eksterne samarbejdspartnere. Uddannelsessøgende læger vil i vid udstrækning skulle samarbejde med kollegaer i Selskabet (læger, sygeplejersker, folkesundhedsvidenskabskandidater, journalister m.fl.) så vel som med eksterne samarbejdspartnere i det regionale og kommunale sundhedsvæsen, men også nationalt og med internationalt samarbejdspartnere.

Afdelingens kernepensum

PS! har et kernepensum inden for patientsikkerhed og forbedringsarbejde. Dels har PS! udgivet en række læringssæt om de væsentlige temaer i patientsikkerhed, og en række publikationer om forbedringsarbejde. PS! har adgang til IHI's OPEN School for uddannelsessøgende læger, og det forventes at den uddannelsessøgende tidligt i ansættelsen orienterer sig i kvalitetssystemet.

Det forventes desuden, at den uddannelsessøgende og dennes vejleder løbende vurderer behovet for selvstudium.

Forskning

Der foregår ikke decideret forskning i PS!, men der foregår løbende projektarbejde og udviklingsopgaver, og PS!' viden stilles til rådighed for forskningsarbejde, ligesom forskningsmetodik anvendes, fx ved vurdering af videnskabeligt materiale og ved udarbejdelse af projektbeskrivelser og fondsansøgninger.

Uddannelseslægen vil blive inddraget i vejledt projektarbejde og udviklingsopgaver efter ønske, interesse og aktuelle muligheder i PS!.

Samarbejde

I samarbejde med uddannelseslægen, hovedvejleder (HV), den daglige vejleder ved PS! og den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO) fra Afdeling for Socialmedicin sikres via bl.a.uddannelseslæge.dk og løbende samtaler med den uddannelsessøgende læge, at de relevante kompetencer opnås. Uddannelseslægen

ved PS! kan efter konkrete aftaler deltage i og bidrage til undervisningen af uddannelseslæger ved Afdeling for Socialmedicin, Region Hovedstaden.

Den uddannelsesteamet på Afdeling for Socialmedicin sikrer tillige, at uddannelseslægen fra PS! inddrages i det faglige og sociale uddannelsesfællesskab.

Kontaktperson ved Dansk Selskab for Patientsikkerhed:

Direktør Inge Kristensen

Mail: inge.kristensen@patientsikkerhed.dk

UAO Lise Vestergaard Jespersen, Afdeling for Socialmedicin

Mail: lise.vestergaard.jespersen@regionh.dk

Bilag 3: Individuel uddannelsesplan

Dette bilag udarbejdes af den uddannelsessøgende i samråd med hovedvejleder og UAO.

Uddannelsesplanen udarbejdes jf. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=121159>

Bilag 4: Kompetenceplacering

Snarest efter ansættelse i den første del af hoveduddannelsesforløbet bør H-lægen samt de uddannelsesansvarlige overlæger fra hhv. 1., 2., og evt. 3. samfundsmedicinske ansættelse have aftalt og beskrevet, i hvilke ansættelser i forløbet de enkelte kompetencer tænkes opnået. I de tilfælde, hvor den uddannelsessøgende indgår i et hoveduddannelsesforløb hvor kun den første samfundsmedicinske ansættelse er fastlagt, skal planen for, hvornår i forløbet kompetencerne skal opnås, fastlægges ad hoc af de respektive uddannelsesansvarlige overlæger.